

Gordijski voz

Leta 338 pred Kristusom je Grčiji zavladovalo ljudstvo, ki je prišlo s severnih pogorij. To so bili Makedonci. Vladal jim je kralj Filip II. S pomočjo Grkov je hotel osvojiti veliko perzijsko cesarstvo, ki se je onkraj morja raztezalo od Male Azije do Indije. Toda kralju Filipu ni bilo usojeno, da bi z vojsko krenil nad prostrano in bogato deželo. Med pripravami na vojno so ga ubili. Na prestolu ga je nadomestil njegov sin Aleksander Veliki, star komaj dvajset let. A čeprav je bil mlad, je bil zelo razgledan mladenič ter izurjen v borilnih in vojaških veščinah. Za vzgojitelja in učitelja je imel največjega učenjaka in filozofa tistega časa Aristotela. Bil je tudi spreten v jahanju. Oče mu je kupil lepega divjega črnega konja, ki ga nihče razen njega ni mogel ukrotiti. Konj se je namreč bal svoje sence. Preden je Aleksander zajahal konja, ga je postavil proti soncu tako, da ni gledal svoje sence na tleh. Bukefal, tako je bilo ime konju, je bil dvajset let njegov najljubši konj. Ko je poginil od ran, dobljenih v bitki proti indijskemu kralju Porosu, ga je veličastno pokopal in v njegov spomin ustanovil mesto Bukefalo.

Izročilo pripoveduje, da je Aleksander občudoval modrost posebnega in filozofa Diogena. Diogen se je naselil v sodu na trgu v mešti Korint. Zagovarjal je preprosto življenje in ugodje brez materialnih potreb. Legenda pravi, da je sredi belega dne s svetilko iskal človeka. Ko je Aleksander Veliki obiskal tega čudaškega filozofa, mu je obljubil, da mu lahko uresniči katero koli željo. Diogen pa mu je odvrnil, da ima eno samo željo, naj stopi s sonca, ker mu dela senco. To je na Aleksandra naredilo tako močan vtis, da je dejal, da bi bil rad Diogen, če ne bi že bil Aleksander.

Aleksander je zbral grške vojskovodje in z vojsko krenil v Malo Azijo. Tam je osvobajal grška podjarmljena mesta in se spopadel s številčnejšo perzijsko vojsko. S pogumom in spretno vojaško taktiko je pognal Perzijce v beg. V osvobojenem maloazijskem mešti Gordij v Frigiji je v templju oziroma akropoli stal volovski voz, pri katerem je bilo oje pritrjeno k jarmu z velikim in zapletenim vozlom iz drenovega lubja. Legenda pripoveduje, da se je v starih časih v mešto z družino na tem vozu pripeljal kmet Gordij, in sicer prav v tistem trenutku, ko je preročišče napovedalo, da se bo na vozu pripeljal kralj, ki bo končal državljanske nemire. Ko je bil Gordij postavljen za kralja, je v templju bogu Zevsu posvetil svoj voz in jarem. Prerokba je govorila, da bo tišti, ki bo razvozlal voz, zagospodoval svetu. Aleksander Veliki pa je zgrabil meč in voz presekal na dvoje. Tako naj bi dokazal, da je on tišti, ki bo z mečem osvojil svet. Aleksander Veliki je nato osvojil Egipt, kjer so ga menda razglasili za faraona, in ustanovil mešto Aleksandrijo ob sredozemski obali. Osvojil je tudi Perzijo in želel podjarmiti še Indijo, a se je moral zaradi odpora vojakov temu načrtu odpovedati. Imel je še veliko drugih načrtov, vendar mu jih je v Babilonu prekrizala prezgodnja smrt. Umril je star dvaintrideset let, in sicer leta 323 pred Kristusom.

Presekati *gordijski voz* pomeni hitro in odločno razrešitev zapletenega problema.

